

Trollgårdens Förskola

Likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling

Verksamhetsform som omfattas av planen är
förskoleverksamhet 1–5 år

2024 – 2025

Inledning

Alla barn har rätt till en trygg och stimulerande miljö fri från diskriminering, trakasserier och kränkningar. Därför finns det lagar som säkerställer att förskolor och skolor arbetar både främjande och förebyggande med aktiva åtgärder.

Lagar som planen grundas på

Enligt skollagen (2010:800)

6 kap. 1 § Detta kapitel har till ändamål att motverka kränkande behandling av barn och elever.

6 kap 3 § kränkande behandling: ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567) kränker ett barns eller en elevs värdighet.

6 kap. 8 § ska huvudmannen se till att det inom varje särskild verksamhet och varje år upprättas en plan mot kränkande behandling.

Enligt diskrimineringslagen 3 kap Aktiva åtgärder

Inledande bestämmelser

1 § Aktiva åtgärder är ett förebyggande och främjande arbete för att inom en verksamhet motverka diskriminering och på annat sätt verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. *Lag (2016:828).*

Arbetet med aktiva åtgärder

2 § Arbetet med aktiva åtgärder innebär att bedriva ett förebyggande och främjande arbete genom att

1. undersöka om det finns risker för diskriminering eller repressalier eller om det finns andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten,
2. analysera orsaker till upptäckta risker och hinder,
3. vidta de förebyggande och främjande åtgärder som skäligen kan krävas, och
4. följa upp och utvärdera arbetet enligt 1-3. *Lag (2016:828).*

3 § Arbetet med aktiva åtgärder ska genomföras fortlöpande.

Främjande, förebyggande och åtgärdande insatser, vad är skillnaden?

Främjande arbete – innebär det fortlöpande arbetet som bedrivs för att främja likabehandling utifrån de sju diskrimineringsgrunderna. Respekten för allas lika värde förstärks, arbetet riktas mot alla och bedrivs hela tiden i vår verksamhet. En naturlig del i det dagliga arbetet i barngruppen, vi arbetar utifrån vår Läroplan med fokus på normer och värden.

Förebyggande arbete – innebär arbete utifrån de områden som identifierats som verksamhetens riskfaktorer efter våra kartläggningar. Vi arbetar för att avvärja risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Åtgärdande arbete – innebär att vi har väl dokumenterade rutiner för att upptäcka, utreda och åtgärda diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling. Att alla genast påbörjar arbetet när signaler har kommit om att ett barn känner sig diskriminerat, trakasserat eller kränkt. Att verksamheten dokumenterar och utvärderar för att förhindra att kränkningarna upprepas.

Arbetet med att följa planen gäller samtlig personal på Trollgården.

Vår vision

På vår förskola ska inget barn eller vuxen känna sig diskriminerad, trakasserad eller utsatt för annan kränkande behandling. Arbetet mot kränkningar, diskrimineringar och trakasserier är en viktig del i det dagliga arbetet och ska genomsyra allt det vi gör i verksamheten.

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Förskoleverksamhet, 1–5 år.

Ansvariga för planen

Rektor, Helene Björkman, har ansvaret att planen utvärderas varje år och att det i samband med utvärderingen upprättas en ny plan.

Planen gäller från

2024-07-01

Planen gäller till

2025-06-30

Delaktighet

Barnens delaktighet:

- Enskilda samtal och intervjuer genomförs med de äldsta barnen om trivsel och trygghet.
- Pedagogerna kartlägger de yngsta barnens trivsel och trygghet genom observationer.
- Barnen deltar i olika samtal kring Likabehandlingsplanen och hur man ska vara mot varandra för att alla ska trivas och må bra och om vad man ska göra om/när någon inte får vara med, blir retad etc.
- Barnen uppmuntras att berätta när något händer eller inte blir som man tänkt sig.
- Trivselregler skapas tillsammans med barnen och görs synliga på avdelningen.
- Vi har ett lågt barnantal på varje avdelning för att alla lättare ska kunna komma till tals.
- Vi använder drama som metod för att ge barnen möjlighet att utveckla sin förmåga att lösa konflikter och hantera situationer som kan uppstå i vardagen.

Vårdnadshavares delaktighet:

- Vi samtalar med vårdnadshavarna om barnets trivsel, trygghet och ev. oro vid utvecklingssamtalen varje termin. Vi informerar om vårt likabehandlingsarbete och ger föräldrarna möjlighet att komma med förslag och synpunkter.
- Vi erbjuder vårdnadshavare möjlighet att påverka genom en enkät som skickas ut årligen.
- Vi informerar om vårt likabehandlingsarbete på våra föräldramöten och följer upp ev. frågor.
- Vi fångar upp vårdnadshavares frågor och synpunkter om vårt arbete i den dagliga kontakten och vid utvecklingssamtal.
- Vår likabehandlingsplan finns att läsa i Tyra-appen, på hemsidan och i pappersform på förskolan.

Personalens delaktighet:

- Pedagogerna gör kartläggningar och observationer i verksamheten samt analyserar risker och formulerar främjande och förebyggande insatser.
- Det finns förutsättningar för varje avdelning att diskutera planen varje månad vid möten eller vid behov på planeringstiden.
- På Apt och reflektioner finns möjlighet att diskutera likabehandlingsarbetet.

Förankring av planen

Varje enskild personal har som ansvar att likabehandlingsplanen ”lever” i arbetslaget. Personalen delger varandra vad som är aktuellt värdegrundsarbete inne på avdelningarna under gemensamma reflektionstillfällen och APT, samt följer upp arbetet mot de gemensamt uppsatta målen.

Det är allas ansvar att läsa och sätta sig in i planen vid utbildningsårets start. Varje vecka har pedagogerna möjlighet att reflektera över sitt arbete utifrån planen på avdelningens gemensamma pedagogiska utvecklingstid.

Alla nyanställda ska läsa planen för att få en inblick i hur vi arbetar och vilka regler som gäller vid kränkning och diskriminering.

Planen finns tillgänglig för våra vårdnadshavare på www.trollgardensforskola.com, i Tyra-appen samt i pappersform på avdelningarnas anslagstavlor.

Utvärdering

Utvärdering av fjolårets plan

En halvårsutvärdering görs i jan och en slutlig utvärdering i maj/juni

Delaktiga i utvärdering av fjolårets plan

Alla pedagoger är delaktiga i utvärderingen. I steg ett utvärderar vi planen på avdelningsnivå, detta görs i avdelningens planeringsunderlag i SharePoint. I steg två reflekterar hela arbetslaget gemensamt kring avdelningarnas utvärderingar för att skapa en gemensam för hela förskolan.

Resultat av utvärderingen samt analys av fjolårets plan

Förra årets målområden:

- Vi ska arbeta med ljudnivån i verksamheten tillsammans med barnen.
- Vi ska arbeta med genus i verksamheten för att barnens föreställningar om hur man är flicka eller pojke ska vidgas.

Målet är uppnått när:

När verksamheten präglas av en ljudmedvetenhet som gör att nya lösningar och arbetssätt används för att minska ljudnivån.

När barnen fått möjlighet att tillgodogöra sig kunskap om ljudnivåns betydelse för hälsa och välbefinnande.

Vi ser att barnens förståelse för att man kan vara flicka eller pojke på många olika vis har ökat.

Resultat av insatser:

Vi startade upp hösten med att det gjordes kartläggningar på samtliga avdelningar där frågeställningarna var; vem kan leka med vilken sak? Och vem kan leka i vilket rum? Detta för att tydliggöra hur barnen ser på förskolans material och miljö. Vi hade också enskilda intervjuer med barnen, vi använde oss då av bildstöd där barnen fick säga vilken kön som besitter olika egenskaper, eller om båda hade de egenskaperna. Vi gjorde sedan samma kartläggning igen i slutet av vårterminen 2024.

Vi har arbetat med genus genom att läsa böcker och se filmer i ämnet genus. Pedagogerna har varit extra uppmärksamma vid barnens fria lek för att ta tillvara på undervisningstillfällen där de kommit med frågeställningar och fört diskussioner kring ämnet genus. Klippdockor har använts där barnen fått prova olika kläder på dockorna, oavsett vilket kön dockan tillhörde.

Vi kan genom observationer se att barnen inte längre benämner saker som ”det är tjejigt”, eller ”det är bara för pojkar”. Vårens kartläggning visade också på att fler barn valde båda könen hos fler egenskaper än vad som skedde under första kartläggningen i början av läsåret.

Kartläggningen av buller HT-24 gjordes genom bullermätningar i olika miljöer och det visade att ljudnivån var hög. Vi gjorde också trivselvandringar på samtliga avdelningar där det framkom att rummen där vi äter och hallarna upplevs som högljudda och därför mindre trevliga ställen att vistas i av barnen. Vi har också uppmärksammat att barnen är väldigt högljudda och att deras normala samtalston är väldigt hög.

Vi har delat in barnen i mindre grupper när det har varit möjligt, vid måltider samt vid på- och avklädning i hallen. Vi har lagt ljuddämpande matta i leksakslådor med hårda leksaker, samt att vi har en bild på ett öra på väggen med en liten pingla under. När något barn tycker det blir för högljutt så plingar de i klockan för att uppmärksamma att ljudnivån behöver sänkas.

Trivselvandringar samt bullermätningar som är gjorda under våren visar på betydligt lägre buller i våra lokaler.

Under observationer framförallt under den fria leken och måltiderna så har vi sett att de äldre barnen ofta kommenterar att de inte vill sitta med de yngre. I leken kan vi se att de yngre barnen ibland utesluts på grund av sin ålder. Vi har uppfattat att de äldre barnen benämner att de har högre status än de yngre i fler sammanhang.

Antal anmälningar ang. signal om diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Under året har ingen anmälan skett. Däremot har vi genom att vi är nära barnen uppmärksammat flera tillfällen som vi har kunnat fånga upp och reda ut innan det lett till kränkningar eller diskriminering. Vi har också haft ett nära samarbete med vårdnadshavarna i detta och på så vis har vi kunnat fånga och motverka något som hade kunnat lett till diskriminering och kränkning i en förlängning.

Analys av rektor

1. Värdegrunds och likabehandlingsarbete är grunden i hela verksamheten och vi har haft det som en stående punkt på våra reflektioner, men det behöver fortfarande förbättras för att likabehandlingsarbetet ska ske i den utsträckning som önskat. Vi behöver fortfarande bli ännu bättre på utvärdering och analys

av arbetet, och det behöver ske systematiskt, mer medvetet och samlas på en och samma plats.

Åtgärd: En gång i månaden ska en kortare avstämning göras på avdelningarnas planering. Ett speciellt dokument ska upprättas i Sharepoint för detta.

2. Eftersom vi upplever att diskriminering av ålder förekommer på förskolan har vi valt att fokusera och inrikta oss på diskrimineringsgrunden ålder.

Åtgärd: Rektor letar efter material såsom böcker och liknande som kan användas för att ge barnen större förståelse för att ålder har ingen betydelse för människors lika värde.

Följande ska lyftas med årets likabehandlingsplan

- Vi ska arbeta tillsammans med barnen för att öka deras förståelse kring åldersdiskriminering.

Utvärdering av årets plan

Planen följs upp och dokumenteras regelbundet.

Planen följs upp varje månad på avdelningarnas pedagogiska utvecklingstid och dokumenteras i sharepoint.

Hela arbetslaget reflekterar gemensamt kring likabehandlingsarbetet vid samtliga reflektionstillfällen.

Planen utvärderas:

En halvårsutvärdering görs i jan och en slutlig utvärdering i maj/juni

Ansvarig för utvärdering av årets plan

Rektor Helene Björkman

Främjande insatser

Vårt värdegrundsarbete

Arbetet med normer och värden är en del av den dagliga verksamheten varje dag, hela året. Alla ska känna sig trygga i gruppen både med varandra, våra rutiner och vilka riktlinjer vi har för lek och samvaro.

Barn är medmänniskor och vi bemöter varje barn med respekt och förståelse för deras individuella förutsättningar.

Genom en tydlig struktur och goda rutiner ger vi barnen trygghet och förståelse över sin dag på förskolan.

Vi pedagoger arbetar alltid för en atmosfär där glädje finns, vi är goda förebilder och har roligt tillsammans.

Vi vägleder istället för att tillrättavisa vid konflikter.

Barn i vår verksamhet ska få erfara den tillfredställelse det ger att lyckas, göra framsteg, övervinna svårigheter och känna sig som en tillgång i gruppen. På Trollgårdens förskola är det okej att både lyckas och misslyckas.

Vi anpassar vår verksamhet och våra miljöer så alla barn har möjlighet att delta och lyckas.

Pedagogerna handleder barnen i hur man går till väga för att lösa konflikter, uppmuntrar till samspel och hjälper barnen i att sätta ord på sina känslor.

Pedagogerna arbetar aktivt för att vara normkritiska och för att förhindra diskriminering och kränkande behandling.

I inköp av material och böcker har vi ett medvetet tänk runt våra diskrimineringsgrunder och försöker då vara normbrytande

På vår förskola är alla barn allas ansvar. Ser man något som händer bland barnen så agerar man, oavsett vilken barngrupp barnet tillhör.

Förskolans lärmiljö är en viktig del av barnens trivsel, utveckling och lärande på förskolan. En anpassad miljö och tillgängligt material ger självständiga barn med bra inflytande över sin dag på förskolan. En tillåtande miljö innebär för oss att invänta och uppmuntra barnens intentioner.

Vi tror på barns förmåga och vilja till att göra rätt på eget initiativ eller med stöttning av pedagog.

Vi arbetar utifrån tesen att *”barn gör rätt om de kan”*

Vi använder drama och karaktärerna i vårt sagotema som verktyg i värdegrundsarbetet och dessa metoder används också för att belysa händelser och konflikter i barngruppen.

Vi arbetar aktivt med att belysa och sätta ord på olika känslor.

Kön, könsöverskridande identitet och sexuell läggning

Genus är de föreställningar, idéer och handlingar som sammantagna formar människors sociala kön.

Främjande arbete

Så här arbetar vi för att främja flickors och pojkars lika rättigheter:

- Vi uppmuntrar alla barn oavsett kön att pröva alla aktiviteter och material som finns på förskolan. Uppmuntra barnen att leka över könsgränserna.
- Påminner varandra om vi bryter mot våra gemensamma förhållningsregler angående bemötande av flickor och pojkar.
- Undvika att uppmärksamma barnen utifrån utseende, kläder och yttre attribut tex. söt-gullig eller tuff-häftig.
- Vi utgår från ett genusperspektiv när vi köper in nytt material till förskolan.
- Läser böcker för barnen som bryter traditionella könsmonster.
- Använder könsneutrala namn på våra rum och på våra gruppindelningar.
- Tänka på att vi inte alltid ringer samma vårdnadshavare om barnen är sjuka under vistelsetiden på förskolan.
- Vi tänker på att alla barn blir sedda och får komma till tals vid t ex matsituationerna.

Så här arbetar vi för att främja förståelse för olika familjbildningar och alla

människors lika värde:

- Vi synliggör att genom bilder, böcker och samtalar om att familjer kan se olika ut,
- Vi använder ordet vårdnadshavare eller förälder, inte tar för givet att det alltid finns en mamma och en pappa till barnet.

- Fångar upp barnens samtal och frågor i vardagen.

Så här arbetar vi för att främja likabehandling oavsett könsidentitet eller könsuttryck:

- Vi möter varje barn individuellt.
- Vi tilltalar barnen med tilltalsnamn istället för att benämna dem med deras kön.
- Vi använder flick- och pojkgrupper på ett medvetet sätt när vi anser att det kan gynna barnen.

Etnisk tillhörighet, Religion och annan trosuppfattning

Så här arbetar vi för att främja rättigheter för olika etnisk tillhörighet:

- Vi uppmärksammar barnen på olika kulturer. Vi använder också bilder, böcker och digitala verktyg i arbetet.
- Alla avdelningar har flaggtavlor för att väcka intresse för andra länder och kulturer. Vi räknar också på olika språk vid maten, och benämner föremål på olika språk för att väcka intresset.
- Vi använder oss av digitala verktyget Poly Glutt, som är en inläsningstjänst med böcker som vi kan välja att få upplästa på olika språk.

Så här arbetar vi för att främja rättighet till sin egen religion eller trosuppfattning:

- Vi respekterar alla religioner och trosuppfattningar som följer mänskliga rättigheter.
- Vi svarar på barnens frågor när de uppstår.
- Visar intresse för andra kulturer och språk

Funktionsnedsättning

Så här arbetar vi för att främja allas lika värde och anpassa vår verksamhet till alla barn:

- Under förutsättning att vårdnadshavarna medger är personalen öppen mot den övriga barngruppen i det fall det finns funktionshinder på förskolan. Berättar om våra olika behov och svarar på frågor och funderingar från barnen.

- Anpassar miljön med hänsyn till barnens olika förutsättningar.
- Alla avdelningar arbetar och gör åtgärder för en god ljudmiljö.
- Att all personal har kännedom och har den information som behövs om funktionshinder, även om de inte finns representerade i våra barngrupper.

Ålder

Så här arbetar vi för att främja likabehandling oavsett ålder:

- Vi ser alla barn som kompetenta oavsett ålder utifrån var och ens förutsättningar och anpassar aktiviteter under dagarna utifrån det.
- Att alltid ha ett syfte med grupperna vi delar in barnen i.

Undersökning och analys

Metoder att undersöka samt resultat

Aktiva åtgärder för att upptäcka och kartlägga:

- Vara en kompetent och närvarande pedagog i barngruppen, både inne och ute.
- Samtal med barnen enskilt och i grupp om stämning, trivsel och gemenskap.
- Dagliga kontakter med vårdnadshavare.
- Dagliga observationer som följs upp vid avdelnings pedagogiska utvecklingstid.
- Enkät till vårdnadshavare.
- Samtal om likabehandling i samband med föräldramöten.
- Samtal med vårdnadshavare i samband med utvecklingssamtal.
- Beakta skada och tillbudsrapportering.
- Beakta signaler om diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.
- Inför varje nytt år görs en kartläggning av nuläget i barngruppen och verksamheten utifrån en checklista med punkter att utgå från. Där identifieras risker för diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling samt upptäcka hinder för barnens lika rättigheter och möjligheter. **Se bilaga 1.**

Områden som berörs av undersökningen

Kartläggningen berör alla diskrimineringsgrunderna samt kränkande behandling

Analys

Se Analys av fjolårets plan.

Förebyggande åtgärder

Nedanstående åtgärder är gemensamma för hela förskolan under 2024-2025. Eventuella åtgärder som bör vidtas utifrån nya upptäckter för att förebygga diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling sker fortlöpande på avdelningsnivå varje vecka och i hela arbetslaget varje månad. Dessa åtgärder och uppföljningar dokumenteras i Sharepoint.

Öka barnens förståelse för ålderns obetydelse för att undvika att något barn blir kränkt.

Motivera åtgärd

Under framförallt observationer i den fria leken och vid måltiderna har vi sett att de äldre barnen ofta kommenterar att de inte vill sitta bredvid någon av de yngre. I leken kan vi se att de yngre barnen ibland utesluts på grund av sin ålder. Vi har uppfattat att de äldre barnen har högre status än de yngre i fler sammanhang.

Mål

Förskolan ska ge varje barn förutsättning att utveckla:

- Respekt och förståelse för alla människors lika värde och de mänskliga rättigheterna.

Målet är uppnått när:

När vi ser att kränkningar kring ålder inte längre förekommer.

Insats

Rektor ansvarar för att pedagogerna får material och stöttning kring ämnet.

Målet med att arbeta med åldersdiskriminering planeras in i årshjulet.

All personal ska arbeta aktivt för att minska barnens nedvärderande ord till varandra kring ålder.

All personal har ett särskilt ansvar för att likabehandlingsplanen är en självklar och naturlig del av verksamheten på varje avdelning.

Ansvarig

Rektor Helene Björkman och all personal

Uppföljning och utvärdering

I arbetslaget som träffas regelbundet på förskolan. Uppföljningarna dokumenteras i SharePoint.

Uppföljning och utvärdering

Planen följs upp regelbundet:

Planen följs upp regelbundet vid avdelningarnas pedagogiska utvecklingstid och dokumenteras i sharepoint.

Gemensamt vid arbetslagets reflektionstillfällen.

Planen utvärderas:

En halvårsutvärdering görs i jan och en slutlig utvärdering i maj/juni

Förebyggande åtgärder vad gäller trakasserier eller kränkande behandling som inte är diskriminering enligt diskrimineringsgrunderna.

Varje avdelning kartlägger och identifierar ev. risker som finns i respektive barngrupp. Eventuella åtgärder som bör vidtas utifrån nya upptäckter för att förebygga trakasserier eller kränkande behandling sker fortlöpande på avdelningsnivå varje månad och i arbetslaget. Dessa åtgärder och uppföljningar dokumenteras i avdelningarnas planeringsunderlag i SharePoint.

Uppföljning och utvärdering

Planen följs upp regelbundet:

Planen följs upp varje månad på avdelningarnas pedagogiska utvecklingstid och dokumenteras i SharePoint. Gemensamt på arbetslagets reflektionstillfällen.

Planen utvärderas:

En halvårsutvärdering görs i jan och en slutlig utvärdering i maj/juni

Rutiner för utredning och dokumentation

Policy

Förskolan har nolltolerans för kränkning och trakasserier. Alla signaler tas på allvar och utreds enligt rutin. Alla som är på förskolan, såväl barn som medarbetare och vårdnadshavare ska känna trygghet, tillit, glädje och lek/arbetsro

Rutin för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Pedagogerna håller god uppsikt över alla platser där barn leker, såväl inomhus som utomhus. Som vuxen befinner man sig där barnen är och är lyhörd och uppmärksam på vad barnen gör och säger. Ett gott samarbete med vårdnadshavarna har stor betydelse för att göra tidiga upptäckter. Vi uppmuntrar våra vårdnadshavare att berätta om barnet säger något hemma som inte känns bra på förskolan.

Ansvar för anmälningsplikt

Kränkningar, trakasserier barn – barn

Pedagogen ingriper omgående och samtalar med berörda barn i syfte att förhindra fortsatta trakasserier eller kränkningar genom att uppmärksamma på händelsen, att tydligt visa att kränkande beteende inte är acceptabelt utan att skuldbelägga.

Den som ser har skyldighet att anmäla.

1. All personal har anmälningsskyldighet till rektor. Använd blanketten ”Kränkande behandling”. Blanketten finner ni i SharePoint under personal- blanketter.
2. Rektor har anmälningsskyldighet och anmäler signal till huvudman.
3. Utredning görs över händelsen, dokumentera noga. Använd blanketten.
4. Ansvarig personal informerar vårdnadshavare vad som har skett.
5. En handlingsplan för åtgärder upprättas, se bilaga.4
6. Tid för uppföljning planeras in
7. Rektor följer kontinuerligt upp och utvärderar de åtgärder som vidtagits tillsammans med personalen. Om kränkningarna inte upphört måste andra eller kompletterande åtgärder vidtas till situationen är varaktigt löst.
8. När vidtagna åtgärder vidtagits och situationen är varaktigt löst avslutats ärendet.

Viktigt!

Det är av största vikt att pågående utredning eller åtgärder inte diskuteras med barn eller

vårdnadshavare som inte är berörda av kränkningarna. De inblandade ska inte ställas till svars eller pekars ut inför kompisar eller andra vårdnadshavare.

Kränkningar, trakasserier, diskrimineringar förskolepersonal – barn

Gäller alla som arbetar på förskolan. Den som ser har skyldighet att anmäla. När en vuxen, personal eller vårdnadshavare, diskriminerar/trakasserar eller kränker ett barn måste den som upptäcker detta agera utan dröjsmål.

1. Ta den vuxne åt sidan och ställ ”hur-frågor” samt hänvisa till diskrimineringslagen.
2. Informera rektor omgående.
3. Rektor skriver en anmälan till huvudman, styrelsen.
4. Pedagogen ansvarar för att dokumentera händelsen
5. Rektor utreder omgående signalen om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling och vidtar de åtgärder som skäligen kan krävas.
6. Vid behov upprättas en handlingsplan, se bilaga. 4
7. Rektor följer kontinuerligt upp och utvärderar de åtgärder som vidtagits. Om kränkningarna inte upphört måste andra eller kompletterande åtgärder vidtas till situationen är varaktigt löst.

Viktigt!

Det är av största vikt att pågående utredning eller åtgärder inte diskuteras med vårdnadshavare eller övrig personal som inte är berörda av kränkningarna. De inblandade ska inte ställas till svars eller pekars ut inför kompisar eller andra vårdnadshavare.

Personal som barn och föräldrar kan vända sig till

Om du som förälder upplever att ett barn kränkt eller trakasserat ditt barn så ska du i första hand ta kontakt med personal på förskolan som tar signalen på allvar och undersöker vad som hänt.

Om du upplever att ditt barn blivit kränkt, trakasserat eller diskriminerat av personalen vänder man sig direkt till rektor.

Rutin för dokumentation

All dokumentation i samband med anmälan till rektor angående signal om diskriminering, trakasserier och/eller kränkande behandling diarieförs av rektor.

Definitioner

- **Diskriminering** innebär att ett barn missgynnas direkt eller indirekt av skäl som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.
- **Direkt diskriminering** innebär att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.
- **Indirekt diskriminering** innebär att någon missgynnas genom att det tillämpas en bestämmelse eller ett förfaringssätt som framstår som neutralt men som i praktiken missgynnar ett barn utifrån diskrimineringsgrunderna. Man kan i vissa fall diskriminera genom att behandla alla lika.
- **Bristande tillgänglighet** innebär att ett barn med funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäliga tillgänglighetsåtgärder för att det barnet ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning.
- **Likabehandling** innebär att alla barn bemöts utifrån sina unika behov och har samma rättigheter och möjligheter till utveckling. Det innebär inte att alla barn ska behandlas lika, se indirekt diskriminering.
- **Trakasserier** innebär ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med de sju diskrimineringsgrunderna.

• **Sexuella trakasserier** innebär ett handlande av sexuell natur som kränker någons värdighet. Sexuella trakasserier behöver inte ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

• **Kränkande behandling** innebär ett uppträdande som, utan att ha samband med någon Diskrimineringsgrund, kränker ett barns värdighet. Kränkningar kan vara

- fysiska (slag, knuffar)
- verbala (hot, svordomar, öknamn)
- psykosociala (utfrysning, grimaser, alla går när man kommer)
- texter och bilder (teckningar, lappar och fotografier).

Diskrimineringsgrunderna:

- **Kön;** att någon är pojke eller flicka
- **Könsidentitet eller könsuttryck;** alla människor har könsidentitet och könsuttryck, inte bara transpersoner. En persons identitet eller uttryck i form av kläder, kroppsspråk, beteende eller annat liknande förhållande med avseende på kön.
- **Etnisk tillhörighet;** nationellt eller etniskt ursprung och hudfärg eller annat liknande förhållande. Alla människor har en eller flera etniska tillhörigheter. Alla kan därför bli utsatta för etnisk diskriminering – samer, romer, personer med svensk, somalisk, bosnisk etnisk tillhörighet och så vidare. Den etniska tillhörigheten bygger på självidentifikation. Det är alltså individen själv som definierar sin eller sina etniska tillhörigheter.
- **Religion eller annan trosuppfattning;** alla som har en religion eller en annan trosuppfattning omfattas av skyddet mot diskriminering, exempelvis muslimer, kristna, buddister och ateister.
- **Funktionsnedsättning;** varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.
- **Sexuell läggning;** innebär homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.
- **Ålder;** innebär upplevd levnadsålder

Bilagor

Bilaga 1.

Kartläggningsverktyg av nuläget i barngruppen och verksamheten. Där identifieras risker för diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling samt upptäcka hinder för barnens lika rättigheter och möjligheter. Se bilaga

Bilaga 2.

Integritetspolicy

Bilaga 3.

Kränkande behandling

Bilaga 1.

Stöd för kartläggning/undersökning av nuläget

För att veta vad förskolan behöver göra för att motverka diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling och för att främja barns lika rättigheter och möjligheter krävs en kartläggning/undersökning av nuläget.

Syfte: Syftet med undersökningen är att identifiera risker för diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling samt upptäcka eventuella hinder för barnens lika rättigheter och möjligheter.

De risker och hinder som identifieras ska ligga till grund för planering av de åtgärder som ska genomföras för att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling i verksamheten.

Diskrimineringsgrunderna:

Kön

Könsöverskridande identitet eller uttryck

Etnisk tillhörighet

Religion eller annan trosuppfattning

Funktionsnedsättning

Sexuell läggning

Ålder

Kartläggningen/undersökningen bör inte bara omfatta förekomsten av trakasserier och kränkande behandling utan även en översyn av den egna organisationen på såväl individ-, grupp- och verksamhetsnivå. Verksamheten kan genom sin organisation, gruppindelning, schemaläggning och andra inslag oavsiktligt medverka till att diskriminering uppstår. Man måste se över regler och rutiner för att minimera risken för att det uppstår strukturer som bidrar till diskriminering.

Nedan ges exempel på saker att undersöka i sin verksamhet.

Frågor till pedagoger:

Reflektera och Diskutera frågorna 1 – 15 tillsammans på avdelningen.

Svara sen på frågorna 15-17 utifrån Era reflektioner på föregående frågor.

1. Är alla barn inkluderade i barngrupperna eller finns det barn som står utanför?
Finns det i så fall samband med diskrimineringsgrunderna?
2. Förekommer det att ett barn blir utfrys av andra barn?
Finns det i så fall samband med diskrimineringsgrunderna?
3. Finns det någon hierarki vad gäller barns popularitet?
Finns det i så fall samband med diskrimineringsgrunderna?
4. Förekommer det ofta konflikter och bråk bland vissa barn?
Finns det i så fall samband med diskrimineringsgrunderna?
5. Vänder sig barnen spontant till de vuxna på förskolan för att få hjälp vid konflikter och bråk?
6. Förekommer det kränkningar som har samband med kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder?
7. Finns det ett språkbruk/jargong bland barn, föräldrar eller anställda som kan upplevas som nedsättande eller respektlöst?
8. Vilka värderingar och attityder förmedlar vår förskola när det gäller medias och omvärldens påverkan av barnkultur idag?
9. Är pedagogerna närvarande i barnens fria lek?
10. Är tillräckligt många vuxna ute på gården?
11. Finns det arbetssätt och rutiner som barnen kan uppleva som missgynnsamma, orättvisa eller kränkande?

12. Finns material och information tillgängligt för barn och föräldrar med olika funktionsnedsättningar?
13. Inkluderar förskolans information alla barn och föräldrar oavsett språkkunskaper?
14. Inkluderar och välkomnar förskolans inskolning alla barn och föräldrar oavsett familjebildning, språkkunskaper och funktionsförmåga?
15. Vet Ni vilka rutiner som gäller för anmälan och åtgärder om ett barn eller vårdnadshavare blir trakasserade eller utsatta för kränkning av andra barn eller av någon vuxen?
16. Känner all personal till förskolans Integritetspolicy?

Bilaga 2.

Integritetspolicy

Trollgårdens förskola

- ✓ Ordinarie personal och vikarier som har månadsanställning eller är återkommande timvikarie öppnar och stänger förskolan.

- ✓ Ordinarie personal eller välbekanta vikarier byter blöjor och hjälper till vid toalettbesök. Vid blöjbyte sätter vi ord på det vi gör och vi frågar barnen hur de vill ha det på toaletten tex. öppen eller stäng dörr, pedagog med eller väntar utanför.

- ✓ Ordinarie personal eller välbekanta vikarier tar hand om liggvilan.

- ✓ Om vikarie som inte är mycket välbekant blir ensam på avdelningen slår vi ihop avdelningarna.

- ✓ Vi kramar barnen när de själva vill. Vi ”tar” aldrig kramar eller pussar från barnen.

- ✓ Vi tvingar aldrig barn att kramas som förlåt. Uppmuntrar vi barnen att säga förlåt till varandra så måste vi ha gjort barnen medvetna om ordet förlåts betydelse ex. *Jag ångrar mig, jag vill bli vän med dig igen.*

- ✓ Vi frågar med öppna frågor om ett barn uppvisar ett **misstänkt beteende.**

- ✓ Vi dokumenterar om ett barn säger/gör något som gör oss fundersamma.

- ✓ Vi vågar se, vågar fråga, vågar agera – det är vårt ansvar som vuxna. Vi har anmälningskyldighet!

- ✓ Kontakta alltid rektor om du känner oro över barnets säkerhet.

Bilaga 3

Kränkande behandling

Dokumentation vid kränkande behandling av barn (vid kränkning mellan vuxen och barn informeras rektor omgående)

Datum:

Tid:

Plats:

Namn på inblandade:

Beskrivning av händelseförloppet:

Direkta insatser

Framtida insatser

Kontakt med föräldrar (vem och hur)

Uppföljning

Återkoppling till föräldrar

”Jag har tagit del av och godkänner denna dokumentation”

Underskrift

Namnförtydligande

Datum